

וַיִּקְרָא אֶת עֶשׂו בְּנוֹ הַגָּדוֹל, (בראשית כו)
 דִּאתְכַלְל מִסְטָרִיהַ דְּדִינָא קִשְׂיָא (שם)
 וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זְקַנְתִּי לֹא יִדְעָתִי יוֹם מוֹתִי.
 רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם
 עוֹז לֹא בָּךְ וְגו', וּזְכָאָה בַר נָשׁ דִּאתְתַקַּף בֵּיהַ
 בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וַיִּשׁוּי תוֹקְפִיהַ בֵּיהַ.

יְבוּל פְּחַנְנִיָּה מִישְׂאֵל וְעֲזֵרְיָה דִּאתְתַקַּפוּ
 וְאָמְרוּ, (דניאל א) הֵן אִיתִי אֱלֹהָנָא דִּי
 אֲנַחְנָא פְּלַחִין יְכוּל לְשִׁיזְבוּתְנָא מִן אֲתוּן
 נוֹרָא יְקִידְתָּא וּמִן יְדָךְ מְלַכָּא יִשְׁזִיב.

תָּא חֲזִי, דְּאִי לָא יִשְׁזִיב וְלֹא אֲתַקְיִים
 עַלֵּיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲשֶׁתַּפַּח
 שְׁמִיהַ דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּלֹא יִתְקַדֵּשׁ
 בְּעֵינֵיהּ דְּכָלֹּא כְּמָה דְּאָמְרוּ. אֶלָּא, כִּיּוֹן
 דִּידְעוּ דְּלֹא אָמְרוּ כְּדָקָא יְאוּת, אֲהֲדָרוּ
 וְאָמְרוּ, (דניאל א) וְהֵן לָא יִדְעַ עַלֵּיהּ לָךְ מְלַכָּא
 וְגו'. כִּיּוֹן יִשְׁזִיב, כִּיּוֹן לָא יִשְׁזִיב, יִדְעַ עַלֵּיהּ
 לָךְ מְלַכָּא וְגו'. וְתַנִּינָן דְּמַלְּהַ אֹדְעַ לְהוּ
 יְחֻזְקָאֵל, וְשִׁמְעוּ וְקַבְּלוּ מִנֵּיהַ, דְּקִדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא לֹא אֲתַקְיִים עַלֵּיהּ, בְּגִין דִּיקַבְּלוּן
 אֲגָרָא. וְכַדִּין אֲהֲדָרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לָא יִדְעַ
 עַלֵּיהּ לָךְ מְלַכָּא וְגו'.

אֶלָּא לָא יִתְתַקַּף בַּר נָשׁ דְּיִמָּא, קִדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא יִשְׁזִיבֵנִי, אוֹ אִיהוּ עֶבֶד לִי
 כָּךְ וְכָךְ, אֲבָל יִשׁוּי תוֹקְפִיהַ בֵּיהַ בְּקִדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא דִּיסִייעַ לִיהַ, כַּד אִיהוּ אֲשֶׁתַּדֵּל
 בְּאִינוּן פְּקוּדִין דְּאוֹרֵייתָא, וְלִמִּיהַ בְּאַרְחַ
 קְשׁוּט. דְּכִיּוֹן דְּאֲתִי בַר נָשׁ לֹאֲתַדְכָּאָה,
 מְסִייעִין לִיהַ וְדָאִי, וְכַדִּיא יִתְתַקַּף בֵּיהַ
 בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ יִסִּיעַ לִיהַ,
 וְיִתְתַקַּף בֵּיהַ, דְּלֹא יִשׁוּי תוֹקְפִיהַ בְּאַחֲרָא.

וּבְגִין כָּךְ, עוֹז לֹא כָּךְ. מְסֻלוֹת בְּלִבְכֶם, דִּיעֲבִיד לְבִיהַ כְּדָקָא יְאוּת בְּלָא

וַיִּקְרָא אֶת עֶשׂו בְּנוֹ הַגָּדוֹל. שְׁנַכְלַל
 מִצְדוֹ שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה. וַיֹּאמֶר הִנֵּה
 נָא זְקַנְתִּי לֹא יִדְעָתִי יוֹם מוֹתִי. רַבִּי
 אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי
 אָדָם עוֹז לֹא כָּךְ וְגו'. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ
 שְׁמַתְחֹזֵק בְּקַבְּ"ה וְשֵׁם בּוֹ אֶת
 תְּקוּפוֹ.

יְבוּל פְּחַנְנִיָּה מִישְׂאֵל וְעֲזֵרְיָה
 שֶׁהִתְחַזְּקוּ וְאָמְרוּ, (דניאל א) הֵן אֲתַנּוּ
 אֱלֹהֵינוּ שְׁאֲנוּ עוֹבְדִים יְכוּל
 לְהַצִּילֵנוּ מִתּוֹךְ כַּבְּשָׁן הָאֵשׁ
 הַיּוֹקְדֶת, וּמִיְדָךְ הַמְּלַךְ יִצְיֵל.

בֵּא רָאָה, שְׂאֵם לֹא יִצְיֵל וְלֹא יַעֲמֵד
 עֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִמְצָא
 שְׁשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
 יִתְקַדֵּשׁ בְּעֵינֵי הַכֹּל, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ.
 אֶלָּא כִּיּוֹן שְׂיַדְעוּ שֶׁלֹּא אָמְרוּ
 כְּרָאוּי, חֲזָרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדְעַ
 לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ וְגו'. כִּיּוֹן יִצְיֵל כִּיּוֹן
 לֹא יִצְיֵל, יִדְעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמְּלַךְ
 וְגו'. וְשִׁנְיָנוּ שְׂיִחֻזְקָאֵל הוֹדִיעַ לְהֶם
 דְּכַר, וְשִׁמְעוּ וְקַבְּלוּ מִמֶּנּוּ,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֲמֵד
 עֲלֵיהֶם, כְּדֵי שְׂיִקַּבְּלוּ שְׂכָר, וְאֹז
 חֲזָרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדְעַ לְהִיּוֹת
 לָךְ הַמְּלַךְ וְגו'.

אֶלָּא לֹא יִתְחַזֵּק אָדָם שְׂיֹאמֶר,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצְיֵלֵנִי, אוֹ
 יַעֲשֶׂה לִי כָּךְ וְכָךְ. אֲבָל יִשִּׁים אֶת
 כַּחוֹ בְּקַבְּ"ה שְׂיִסִּיעַ לוֹ, כְּשֶׁהוּא
 מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְצֻוֹת שֶׁל
 הַתּוֹרָה וְלִלְכַת בְּדַרְךְ אַמֶּת. שְׂכִיּוֹן
 שְׂאָדָם כַּד לְהַטְהֵר, וְדָאִי מְסִייעִים
 לוֹ. וְכֹזֶה יִתְחַזֵּק בְּקַבְּ"ה שֶׁהוּא
 יִסִּיעַ לוֹ, וְיִתְחַזֵּק בּוֹ, שֶׁלֹּא יִשִּׁים
 אֶת כַּחוֹ בְּטַחוּנוֹ בְּאַחֵר.

וּמִשּׁוֹם כָּךְ, עוֹז לֹא כָּךְ מְסֻלוֹת
 בְּלִבְכֶם. שְׂיַעֲשֶׂה לְבוֹ כְּרָאוּי בְּלִי
 הִרְהוּר אַחֵר, אֶלָּא כְּמִסְלָה הַזֶּה
 שֶׁהִיא מִתְיַשְׁבֶּת לְעֵבֵר בְּכֹל מְקוֹם

הרהורא אחרא, אלא כהאי מסלה דאיהי
מתיישבא לאעברא בכל אתר דאצטריך, הכי
נמי.

דבר אחר אשרי אדם עוז לו בך, עז, כמה
דאת אמר, (תהלים כט) יי עז לעמו יתן, בגין
דאצטריך ליה לבר נש דיתעסק באורייתא
לשמיה דקדשא בריך הוא, דכל מאן דאתעסק
באורייתא ולא אשתדל לשמה, טב ליה דלא
אתברי. מסלות בלבבם, מאי מסלות בלבבם,
כמה דאת אמר, (תהלים סח) סולו לרוכב בערכות
ביה שמו. דא היהא אורייתא, דאיהו אשתדל
בה לארמא ליה לקדשא בריך הוא ולמעבד
ליה חטיבא בעלמא.

תא חזי, יעקב כל עובדוי הוו לשמא
דקודשא בריך הוא, ובגין כך קדשא
ברוך הוא הוה עמיה תדיר, דלא אעדי מניה
שכינתא. דהא בשעתא דקרא ליה יצחק לעשו
בריה, יעקב לא הוה תמן, ושכינתא אודעת לה
לרבקה, ורבקה אודעת ליה ליעקב.

רבי יוסי אמר, תא חזי, אי חס ושלום בההוא
זמנא יתברך עשו, לא ישלוט יעקב
לעלמין. אלא מעם קדשא בריך הוא הוה,
וכלא באתריה אתא כדקא חזי. תא חזי, (בראשית
כח) ורבקה אוהבת את יעקב כתיב, והא אתמר.
ובגין כך שדרת בגיניה דיעקב, (בראשית כז) הנה
שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר.
ועתה בני שמע בקולי וגו'. בההוא זמנא,
ערב פסח הוה, ובעי יצר הרע
לאתבערא, ולשלטאה סיהרא, רזא (דף קמב ע"ב)
דמהימנותא. ועל דא עבדת תרי תבשילין.

רבי יהודה אמר, רמז הכא דזמינין בנוי
דיעקב לקרבא שני שעירים, חד ליי, וחד
לעזאזל ביומא דכפורי. ובגין כך, קריבת שני

שצריך, כך גם.
דבר אחר אשרי אדם עוז לו
כך - עז כמו שנאמר (תהלים כט)
ה' עז לעמו יתן. משום שצריך
לאדם להתעסק בתורה לשמו
של הקדוש ברוך הוא. שכל מי
שמתעסק בתורה ואינו
משתדל לשמה, טוב לו שלא
נברא. מסלות בלבבם, מה זה
מסלות בלבבם? כמו שנאמר
(שם סח) סלו לרוכב בערכות ביה
שמו. זו התורה הקיא שהיא
השתדל בה להרים את הקדוש
ברוך הוא ולעשותו חטיבה
בעולם.

בא ראה, כל מעשיו של יעקב
היו לשמו של הקדוש ברוך
הוא, ומשום כך הקדוש ברוך
הוא היה עמו תמיד, שלא יזה
ממנו השכינה. שהרי בשעה
שקרא לו יצחק את עשו בנו,
יעקב לא היה שם, והשכינה
הודיעה לרבקה, ורבקה
הודיעה ליעקב.

רבי יוסי אמר, בא ראה, אם
חס ושלום באותו זמן היה
מתברך עשו, לא היה שולט
יעקב לעולמים. אלא מעם
הקדוש ברוך הוא זה היה,
והכל בא במקומו פראוי. בא
ראה, כתוב ורבקה אוהבת את
יעקב, וזה נתבאר. ומשום כך
שלחה בשביל יעקב, הנה
שמעתי את אביך מדבר אל
עשו אחיך לאמר.

ועתה בני שמע בקלי וגו'.
בזמן ההוא ערב פסח היה,
וצריך היצר הרע להתבער
ולשלוט הלבנה, סוד האמונה,
ולכן עשתה שני תבשילים.
רבי יהודה אמר, פאן רמז
שעתידיים בני יעקב להקריב
שני שעירים, אחד לה' ואחד
לעזאזל ביום הכפורים. משום